

Kerék-Bárczy Szabolcs: Szeretném az olimpiát

Szeretem az olimpiát. Ki olyan érzéketlen, hogy nem dobban meg a szíve, ha a magyar sportolók küzdelmét figyeli s a magyar himnuszt hallja felcsendülni? Fantasztikus az olimpián résztvevők teljesítménye, mert mögötte olyan erőfeszítés áll, amelyet a legtöbbünk el sem tud képzelni, s hazánk jó hírét egy-egy bajnok messzebbre viszi, mint a hivatásos diplomaták. Ez a sportesemény a csúcok csúcsa, elvben a béke, a társadalmi egyetértés felsőfoka, a fair magatartás kiteljesedése. Az olimpiai szereplés méltán növeli nemzeti büszkeségünket, és rövid időre lebontja az emberek közti korlátokat.

Szeretem az olimpiát. Irigykedem arra az országra, amelyik vállalkozhat a megrendezésére. Olimpiát az ókor szellemében az rendezzen, aki az ősi játék tisztességét és tisztakezűségét képes szavatolni, s aki a nagy közösséget szolgálja és nem a kevés kiváltságos hasznát lesi. Olimpiának az adjon otthont, aki számára ez az ékkő magas szintű gazdasági és társadalmi fejlettségének koronáján, vagy ezáltal képes olyan lendületet elérni, hogy a korona a helyére kerülhessen. Olimpiát demokrácia rendezzen, ahol az a pár nap nem a nélkülöző és szorongva élő tömegek búfelejtője, hanem a viszonylagos jómódban élő polgárok ünnepe.

Magyarországon sok ezer kilométer közút csak jóindulattal mondható járhatónak. Százezrek nem jutnak iható folyóvízhez. Települések tömegén nem megoldott a szennyvíz elvezetése. Falvak és kisvárosok tucatjai nélkülözik a kitörés elemi esélyét biztosító, színvonalas közoktatást. Milliónyi ember él elzárva az egészségügyi ellátás alapvető szolgáltatásaitól. Rengetegen hajtják a fejüket kényszerűen a hatalom helyi kiskirályainak jármába, és ácsingóznak a közmunka alamizsnájáért. Az emberek nem dzsídípít és inflációt, meg alapkamatot tartogatnak a zsebükben, hanem forintot, amelyért élelmet és ruhát akarnak vásárolni, esetleg oktatást a gyerekeknek. A magas kultúrát felejtjük el; maradnak a televízió műsorai. Jó esetben. Mert hiába a kormány által kiugróan kikiáltott GDP, meg az alacsony infláció és törpe alapkamat, az emberek többségének a zsebében kevés forint csörög, s hozzájuk nem gyűrűzik be a magasztos makro adat. Kiszolgáltattak a magyarok, meghúzzák magukat. És közben zötykölődnek a kátyús utakon, kuncsorognak napszámért, és átörökítik utódaikra a reménytelenséget, a megalkuvás és ügyeskedés egyetlen túlélést biztosító magatartását. Ugyanezt írta le nagyapám '39-ben, s döbbenetes, hogy ha némileg más színvonalon is, ez az életforma oly' sok ember sajátja ma, a huszonegyedik században, itt, Európa közepén.

Szeretném az olimpiát. Mert szeretném, ha önhibáján kívül egyetlen honfitársam sem élne egészséges ivóvíz nélkül, ha mindenki számára hozzáférhető lenne a világszínvonalú köz- és szakoktatás, ha az egészségügyi alapellátás nem elérhetetlen luxus, hanem természetes szolgáltatás volna, ha a befektetések nem azért nem érnének el az ország legeldugottabb zugába, mert tengelytörést kell kockáztatnia annak, aki oda akar jutni. Szeretném az olimpiát, ha az éhezés kivételes volna az országban, valamely egyedi sors tragikus fordulata, amelyet azonban a többség képes lenne orvosolni, mert működne a társadalmi szolidaritás. Szeretném az olimpiát, ha a kormány tisztakezűen gazdálkodna, ha a korrupciót a többség megvetné, és a hatóságok hathatósan megbüntetnék. Támogatnám az ötkarikás játékokat, ha volna annyi

többlete a jóléti társadalomnak, hogy világra kürtölje nemzeti büszkeségeit, kirakatba tegye fejlettségének megannyi produktumát, s megkoronázza erőfeszítéseit és ékesszóló eredményeit.

De ma nem ilyen országban élünk! Nem véletlen, hogy a háromezer település túlnyomó többségének vezetője nem hogy nem támogatja az olimpiát, de nem is beszél róla. Mert reménytelen helyzetben küzd a korrupst hatalommal, sok esetben nélkülözi a jó vagy bármilyen minőségű alapvető közszolgáltatásokat, harcol a szegénységgel, munkanélküliséggel, elégtelen infrastruktúrával, apátiával, lemondással, elfojtott indulattal és kirobbanó gyűlölettel.

Olimpiához társadalmi konszenzus kell, nem a jómódú fő- és nagyvárosi elit burokbán megfogalmazott lelkes nyilatkozatai. Igaz, rendeztek már fejletlen államok és önkényuralmak is ilyen versenyeket, de meg is lett ezeknek a negatív következménye. És mi miért hasonlítjuk magunkat másokhoz? Nem az lenne a gondolkodó, tájékozott és anyagilag erős elit érdeke, hogy ne csak keveseket, hanem mindenkit felemeljen? Nem abban kellene jeleskednünk egy-egy kirakat esemény melletti kiállítás helyett, hogy a nemzetépítés apró munkáját elvégezzük? Hogy közös erővel számoljuk fel a rendszerszintű korrupciót, és törekedjünk arra, hogy a földgolyó legjobb oktatási, egészségügyi, társadalombiztosítási, nyugdíj- és önkormányzati rendszerét hozzuk létre? Nem az lenne az elsődleges célja az ország szellemileg és pénzügyileg tehetős részének, hogy olyan hazává alakítsuk Magyarországot, ahol a boldogulás nem kivételes szerencse, kiváltság vagy jó összeköttetés kérdése, hanem természetes állapot, s a kudarcért csak magának tehet szemrehányást az ember?

A tolvaj és hazug kormány mellett főként jó szándékú és gazdag budapesti barátaim érvelnek az olimpia mellett. Ez utóbbiakat kedvelem és tisztelem munkájuk miatt, de nem értem őket. Mert egyetlen érvet sem hallok tőlük arról, hogy hogyan lehet élhetőbb a haza minél több polgár számára, s hogyan lehetne elérni, hogy innen ne örökre elmenni vágyjanak a fiatalok. Azt kérem tőlük szelíden, de határozottan, hogy majd csak azután beszéljenek olimpiáról, ha erre a kérdésre válaszoltak. S azt tanácsolom nekik, hogy a következő olimpiát támogató, nyilvános megszólalásuk előtt töltsenek néhány hónapot intenzív országjárással, és célállomásaik kétharmada ne legyen öteznél több lelket számláló település. Ismerjék meg a valóságot. S tapasztalataik alapján járuljanak hozzá ahhoz, hogy egy olyan programot tehessünk le az asztalra, amely az egész nemzet felemelkedését szolgálja. És ha ennek része lesz majd az olimpia megrendezése, ám legyen, én lelkesen fogom támogatni. De ennek még távolról sincs itt az ideje. Elsősorban egymásért vagyunk felelősek, nem egyetlen ügyért. Kapaszkodjunk össze, hogy ne vesztegessük el az életünket!

Tiszabura, 2015 nyara